

MØTEPROTOKOLL

Odal kirkelige fellesråd

Dato: 14.11.2018 kl. 19:00

Sted:

Arkivsak: 17/00702

Tilstede: Harald Trøseid, Ellen Utsi, Edel Lilleseth, Oddbjørn Vangen, Siv Norheim, Randi Bratt, Marius Skogstad, Heidi Hitland, Thomas Tinglum, Asgeir Sektnan

Andre: Prost Øystein Halling, Kåre Tømterud NAV Arbeidslivssenteret Hedmark

Protokollfører: Asgeir Sektnan

SAKSKART		Side
Godkjenning av innkalling og saksliste - Godkjent		
Godkjenning av protokoller fra møte 5.09 og 19.09 (e-post) - Godkjent		
Referatsaker		
Saker til behandling		
<u>26/18</u>	Status arbeidsmiljøundersøkelse - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1. ledd nr. 1	3
<u>27/18</u>	Økonomioversikt november 2018	3
<u>28/18</u>	Driftsbygg Sand	6
<u>29/18</u>	Felles lokale	7
<u>30/18</u>	Prosjektbeskrivelse permanent sammenslåing	8
<u>31/18</u>	Godtgjøring menighetsråd	20
<u>32/18</u>	Høring om ny kirkeordning	21

Skarnes, 15.11.2018

Harald Trøseid
Leder

Asgeir Sektnan
Møtesekretær

Møtedager 2019:

Onsdager: 9/1, 13/2, 6/3, 3/4, 8/5, 5/6, 4/9, 2/10, 6/11 og 4/12 - Møtetid 19.00 – 21.00

Møte 9/1 er i forbindelse med samling med ansatte og pensjonistene på menighetshuset i Skarnes

Referatsaker

Informasjon om status på ansettelse av organist/kantor

Saker til behandling

26/18 Status arbeidsmiljøundersøkelse

Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1. ledd nr. 1

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Odal kirkelige fellesråd	14.11.2018	26/18

Orientering fra Kåre Tømterud NAV Arbeidslivssenteret Hedmark.

27/18 Økonomioversikt november 2018

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Odal kirkelige fellesråd	14.11.2018	27/18

Forslag til vedtak

Til orientering

Møtebehandling

Regnskapsrapporten er pr 31. oktober 2018. Det er utfakturert 900 000.- i festeavgifter hvor 150 000 er kommet inn. Resten kommer inn i løpet av november/desember.

	Regnskap	Regnskap	Buds(end)
	2017	2018	2018
3010 Fastlønn	4 000 934	3 856 901	5 021 195
3020 Vikarer	10 038	56 164	10 000
3030 Ekstrahjelp	92 102	150 932	90 000
3040 Overtid	20 663	0	0
3050 Annen lønn	77 869	79 722	50 000
3051 Telefongodtgjørelse	0	25 620	0
3080 Godtgjørelser folkevalgte	22 155	28 838	50 000
3090 Pensjonsinnskudd	891 487	854 893	887 400
3095 Trekkpliktige forsikringsordninger	14 866	14 025	38 116
3099 Arbeidsgiveravgift	546 632	533 355	625 902
3100 Kontormateriell	22 650	26 967	31 409
3110 Aktivitetsrelatert forbruksmaterieill/utstyr/tjenester	467 186	345 191	445 087
3120 Annet forbruksmaterieill	66 201	105 103	108 599
3130 Telefoni/datalinjer	77 550	73 009	110 500
3131 Post/bank	35 814	48 203	60 000
3132 Telefongodtgjørelse (motpost lønn 3051)	0	-25 620	0
3140 Annonser/reklame/informasjon og representasjon	141 460	181 419	85 984
3150 Opplæring kurs (ikke oppgavepl.)	21 803	24 408	35 000
3155 Reiseutgifter/opplæring (ikke oppgpl.)	14 480	2 056	10 000

3160 Utgifter og godtgjørelser for reiser og diett/bil (oppgavepl.)	113 605	139 085	144 234
3165 Annet oppgavepliktige (feks. telefongodtgj.)	3 975	0	12 000
3170 Drift av egne maskiner/reiseutgifter	61 438	65 636	31 150
3180 Energi (strøm/olje/parafin)	358 259	368 487	456 640
3185 Forsikringer	414 589	231 661	263 000
3190 Leie av lokaler og grunn	2 336	43 500	71 874
3195 Avgifter/gebyrer og lisenser (f.eks kom.avg og lisenser)	335 056	369 745	440 000
3200 Inventar og utstyr	819 169	290 561	26 500
3220 Leie og kjøp av maskiner	9 250	31 943	10 000
3230 Vedlikehold og byggetjenester, nybygg	1 132 613	50 612	45 000
3240 Serviceavtaler og reparasjoner	86 655	91 024	115 570
3250 Materialer til vedlikehold	12 048	11 832	23 000
3260 Renhold- vaskeri og vaktmestertjenester	92 301	113 060	127 194
3270 Konsulenttjenster (juridisk bistand/regnskapstjenester)	64 750	79 743	70 646
3350 Refusjon til Menighetsråd	50 000	0	0
3390 Kalkulatoriske utgifter ved komm.tjensteyting	0	0	0
3429 Moms generell kompensasjonsordning	799 597	442 659	0
3470 Tilskudd/gaver til andre	1 555 777	0	0
3510 Avdragsutgifter	0	10 000	0
3530 Dekning av tidligere underskudd	0	0	0
3550 Avsetninger bundne fond	0	0	0
3580 Regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0
3590 Avskrivninger	0	0	0
Sum utgifter	12 435 307	8 720 734	9 496 000
3600 Brukerbetaling kirkelige tjenester (vigsel og gravferd)	-2 500	-20 600	-15 000
3610 Betaling fra deltakere (f.eks bet. fra foreldre)	-127 600	-82 508	-130 000
3620 Salg av varer og tjenester (utenfor avg.omr.)	-183 525	-181 450	-220 000
3630 Husleie inntekter/festeavgift	-634 867	-152 246	-840 000
3650 Avgiftspliktige salg av varer og tjenester	0	-12 440	0
3710 Sykelønnsrefusjon	0	-81 126	0
3729 Refusjon mva påløpt i driftsregnskapet	-799 597	-442 659	0
3750 Refusjon fra Menighetsråd	-2 109	-4 290	0
3770 Refusjon fra andre	-6 294	-13 089	0
3790 Kalkulatoriske inntekter	0	0	0
3800 Tilskudd fra statlige insitusjoner	-390 000	0	-780 000
3830 Tilskudd fra kommune	-7 218 510	-7 366 510	-7 366 000
3850 Tilskudd fra Menighetsråd	-47 680	0	-85 000
3870 Tilskudd/gaver fra andre	-68 101	-51 284	0
3900 Renteinntekter	-805	0	-60 000
3940 Bruk av ubundne fond	0	0	0
3950 Bruk av bundne fond	-1 555 777	0	0
3990 Motpost av avskrivninger	0	0	0

Sum inntekter	-11 037 364	-8 408 202	-9 496 000
TOTALT	1 397 943	312 531	0

Votering

9/9

Vedtak

Til orientering

[Lagre]

28/18 Driftsbygg Sand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Odal kirkelige fellesråd	14.11.2018	28/18

Forslag til vedtak

Det settes i gang med prosjektering og bygging av driftsbygg ved Sand kirke. Kirkevergen bruker konsulenter for å utarbeiding av tegninger, utarbeide og gjennomføre nødvendige søknader og offentlig anbud. Økonomien løses innenfor tilskudd som allerede er bevilget. Det er i underkant av to millioner kroner gjenstående på prosjektet.

Møtebehandling

I forbindelse med utredning av kontorlokaler i Gjensidige har driftsbygning i Sand vært på vent. Det er nå avklart at det ikke skal bygges nye lokaler for Gjensidige og vi får ingen synergier av kontorer i umiddelbar nærhet til kirke og gravplass.

Votering

9/9

Vedtak

Det settes i gang med prosjektering og bygging av driftsbygg ved Sand kirke. Kirkevergen bruker konsulenter for å utarbeiding av tegninger, utarbeide og gjennomføre nødvendige søknader og offentlig anbud. Økonomien løses innenfor tilskudd som allerede er bevilget. Det er i underkant av to millioner kroner gjenstående på prosjektet. Sand MR inviteres til innspill.

[Lagre]

29/18 Felles lokale

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Odal kirkelige fellesråd	14.11.2018	29/18

Forslag til vedtak

Før FR kan vedta hvilket alternativ som er best ut fra tilbud avtales en befaring i TMM og Potten for FR. Dette er de to lokalene som kan være tidligst klare. Det avklares med Nord-Odal kommune om finansiering av lokalene de eier.

Møtebehandling

Sak:

24/18 Felles kontor september 2018

Vedtak

Det vedtas at Odal kirkelige fellesråd snarest etablere ett felles kontor.

AU får i mandat å innhente tilbud på lokaler ut fra tidligere vedtak der nytt Gjensidige bygg i Sand og lokalene over «Potten» på Skarnes er alternativer. FR vedtar hvilket alternativ som er best når tilbudene foreligger.

Fellesrådet har mottatt brev fra Gjensidige der de har vedtatt å ikke bygge nytt bygg i Sand. Dermed er det alternativet ikke lenger tilstede.

I dialog med rådmann i Nord-Odal har vi ikke noen nye alternativer, men lokalene i Odal Sparebanks og Thorvald Meyers Minde (TMM) lokalene er fremdeles alternativer i tillegg til lokalene til Lars Erik Karseth over Eurospar (Potten) på Skarnes.

	Odal Sparebank	TMM	Potten
Innflytningsklart	2020	2019	2019
Tilstand lokaler	Full ombygging	Klar for ombygging	Noe ombygging
Finansiering	Leie/tjenesteyting	Leie/tjenesteyting	Leie

Odal Sparebank flytter ut i 2020. Dvs at ombygging ikke vil være klart før mot slutten av 2020. Lokalene i TMM er et råbygg og klar til ombygging. Rådmann mener at ombygging kan være klart tidlig i 2019. Potten skal foreta en del endringer som heis, ventilasjonsanlegg og lydisolering av kontorer etter vårt behov. Kan være klart mot slutten av 2019.

Økonomisk er det ikke avklart hvordan Nord-Odal kommune vil løse dette for Odal Sparebank og TMM. Det er nevnt at leie må påregnes, men også at tjenesteyting brukes. Detaljer om dette må avklares

Potten er leie utenfor kommunale lokaler. Rådmann i Sør-Odal har vært forspurt om behov i kommunene og felles leie. De ser ingen behov i øyeblikket.

Votering

9/9

Vedtak

Før FR kan vedta hvilket alternativ som er best ut fra tilbud avtales en befaring i TMM og Potten for FR. Dette er de to lokalene som kan være tidligst klare. Det avklares med Nord-Odal kommune om finansiering av lokalene de eier.

[Lagre]

30/18 Prosjektbeskrivelse permanent sammenslåing

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Odal kirkelige fellesråd	14.11.2018	30/18

Forslag til vedtak

Prosjektbeskrivelse vedtas.

Møtebehandling

Søknad om permanent sammenslåing følger mal vedtatt i departementet.

Prosjektbeskrivelsen er tilpasset mal og fremdriftsplan.

Den norske kirke

Prosjektbeskrivelse
sammenslåing
Nord-Odal og Sør-Odal
til
Odal kirkelige fellesråd

Prosjektbeskrivelse sammenslåing Nord-Odal og Sør-Odal kirkelige fellesråd

Etter dialog mellom fellesrådene i Nord- og Sør-Odal ble det i 2014 vedtatt en utredning av samarbeid/sammenslåing av fellesrådene.

Søknad om forsøksordning ble godkjent i departementet med virking fra 1/1-2016 til 1/1-2020.

Det nye Odal kirkelige fellesråd har behandlet sak om søknad om permanent sammenslåing fra 1/1-2020.

23/18 Fremdriftsplan for søknad om permanent sammenslåing

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
Odal kirkelige fellesråd	05.09.2018	23/18

Votering

9/9

Vedtak

Det søkes departementet om permanent sammenslåing av Odal kirkelige fellesråd etter kirkeloven § 5, tredje ledd. Fremdriftsplan for søknad vedtas.

Utarbeide prosjektbeskrivelse	Kirkeverge – September/oktober 2018
Prosjektbeskrivelse	Prosjektbeskrivelse som sendes ut til alle parter som skal uttale seg vedtas i FR 14. november 2018
Uttalelse fra menighetsrådene	November 2018 – 15. februar 2019
Uttalelse fra menighetsmøtene	November 2018 – 15. februar 2019
Uttalelse fra kommunene	November 2018 – 15. februar 2019
Drøftinger uttalelser fra tjenestemannsorganisasjonene	November 2018 – 15. februar 2019
Uttalelse fra prost og referat fra kontaktmøte mellom prost og prestenes organisasjoner	November 2018 – 15. februar 2019
Utarbeidelse av endelig prosjektbeskrivelse/søknad	15. - 26. februar 2019
Endelig prosjektbeskrivelse og søknad til kirkerådet	Vedtas i FR mars 2019
Søknad til departementet for avgjørelse	Mai 2019

Hensikten er å videreføre erfaringene fra forsøksordningen med en mer robust organisasjon, bedre tilgjengeligheten og servicetilbudet til både råd og publikum.

Mal for sammenslåing av fellesråd fra departementet er fulgt. Alle råd, menigheter, prester, kommuner og fagforeninger involveres i prosessen, slik at det blir god forankring i alle ledd.

Målet.

- Økt tilgjengelighet til publikum med flere dager med bemannet kontor og felles telefonnummer. Bedre treffetid – lettere tilgjengelig!
- Kostnadseffektiv drift med bedre utnyttelse/disponering av økonomiske og menneskelige ressurser. Mindre sårbarhet ved sykdom og ferie. Større stab vil gi bedre fagmiljø.
- Felles kirkegårdsforvaltning og videreutvikling av felles dataløsning.
- Bedre personalpolitikk der daglig leder/kirkeverge kan konsentrere seg mer om saksbehandling for fellesråd og personaloppfølging. Bedre tid til kontakt med kommunene. Målet er å øke interessen, og styrke samhandling med kommunene. Kirken blir synligere, også på tvers av kommunene.
- Sikre god ansvarsfordeling mellom fellesråd og menighetsråd. Tydeliggjøre oppgavene rådene har ansvar for.

Endringer for menighetsråd og fellesråd.

- + Reduserte «dobbeltoppgaver» i administrasjonen, gir mer tid til kirkelig tjenesteproduksjon.
- + Daglig leder/kirkeverge kan konsentrere seg mer om saksbehandling for fellesråd.
- + Bedre tid til kontakt med kommunene. Målet er å øke interessen, og styrke samhandling med kommunene.
- + Styrking av deltidsstillinger, med økte stillingsprosenten der det er mulig.
- Kort geografisk avstand innen Nord-Odal og Sør-Odal gir ingen vesentlig ulempe. (41 km mellom Ullern kirke og Trøftskogen kapell som ligger lengst fra hverandre.)

Prosjektbeskrivelsen utdyper disse punktene etter følgende mal.

1. Generell del

- Mål for sammenslåingen
- Mål for prosessen
- Beskrive grunnlaget for sammenslåing
- Beskrivelse av prosjektorganisasjon
- Aktivitetsoversikt
- Informasjon, uttalelser, drøftinger
- Evaluering

2. Framdriftsplan

- Angir tidspunkt for aktivitetenes start og avslutning

3. Prosjektbudsjett/ressursdisponering

- Disponering av personressurser og kompetanse

4. Vedlegg

1. Generell del

- Mål for sammenslåingen

- Lage en mer robust organisasjon, bedre tilgjengeligheten og servicetilbudet til både råd og publikum.

- Mål for prosessen

- Økt tilgjengelighet til publikum med flere dager med bemannet kontor og felles telefonnummer. Bedre treffetid – lettere tilgjengelig!
- Kostnadseffektiv drift med bedre utnyttelse/disponering av økonomiske og menneskelige ressurser. Mindre sårbarhet ved sykdom og ferie. Større stab vil gi bedre fagmiljø. Rom for stillinger med høyere stillingsprosent.
- Felles kirkegårdsforvaltning og felles dataløsning.
- Bedre personalpolitikk der daglig leder/kirkeverge kan konsentrere seg mer om saksbehandling for fellesråd og personaloppfølging. Bedre tid til kontakt med kommunene. Målet er å øke interessen, og styrke samhandling med kommunene. Kirken blir synligere, også på tvers av kommunene.
- Sikre god ansvarsfordeling mellom fellesråd og menighetsråd. Tydeliggjøre oppgavene rådene har ansvar for.

- Beskrive grunnlaget for sammenslåing

- Beslutning i fellesrådene med vedtak om permanent sammenslåing.
- Vedtak i Odal kirkelige fellesråd 23/18.

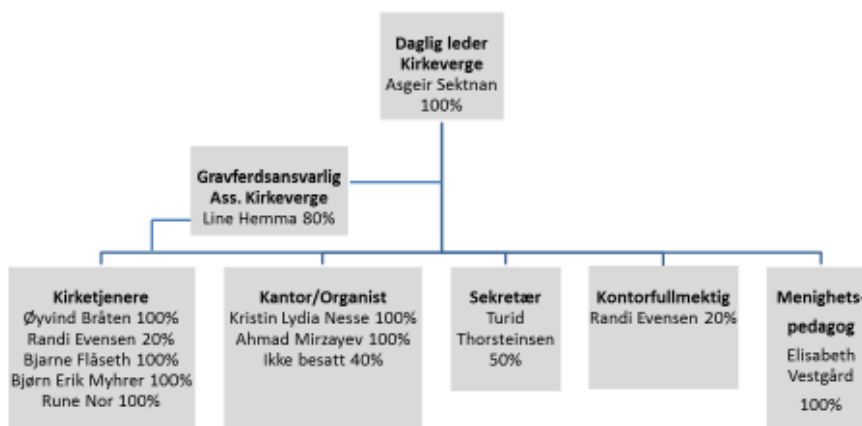
- Beskrivelse av prosjektorganisasjon

- Odal kirkelige fellesråd har ansvar for søknad om permanent sammenslåing etter mal fra departementet.

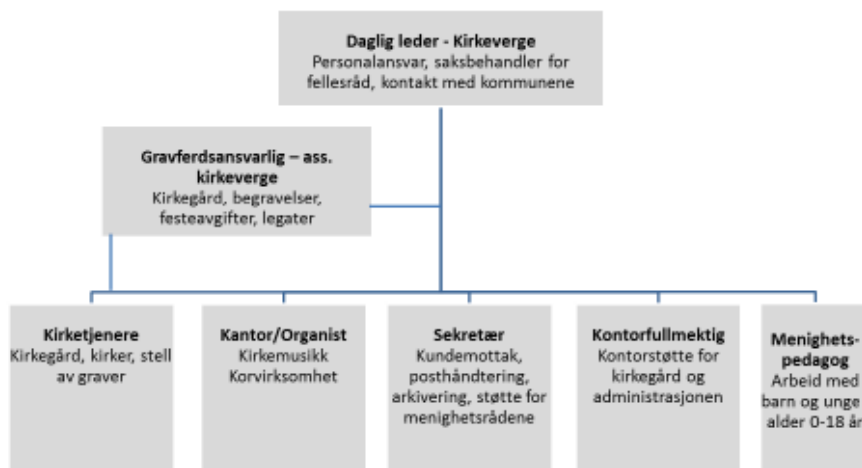
- Aktivitetsoversikt

- *Hvor de ulike arbeidsoppgavene skal ligge:*

Organisasjonskart

Arbeidsoppgaver

- *Hvor myndighetsutøvelse og arbeidsgiveransvar skal utøves*

Det er opprettet ett fellesråd, med navn Odal kirkelige fellesråd, som har arbeidsgiveransvaret. Fellesrådet består av representanter fra menighetsrådene i kommunene, Mo og Sand i Nord-Odal og Strøm, Oppstad og Ullern i Sør-Odal. En representant fra alle sokn, med unntak av Sand eller Mo hvor ett av de to soknene får to representanter. Da har Sør-Odal tre medlemmer og Nord-Odal tre medlemmer. Dette begrunnes i ønske om å utjevne skjevhet i stemmer i de to kommunene. I tillegg utnevnes en representant fra hver av kommunene. Prest(er) utnevnes av biskopen. Kirkevergen er sekretær.

- *Oppgavefordeling mellom kirkevergene.*

Dette er avklart i forsøksordningen, og det er ingen endringer i dette.

- *Evt. endringer i arbeidsoppgaver for de ansatte under rådene.*

Det er gjennomført enkelte endringer av arbeidsoppgaver for fellesrådsansatte. Oppgavene fordeles mer optimalt i forhold til tidsbruk og kunnskap.

- Det er ingen ansatte i noen av menighetsrådene hverken i Nord-Odal eller i Sør-Odal.

- Informasjon, uttalelser, drøftinger

- *Vedtak i fellesrådene om å søke om permanent sammenslåing på bakgrunn av prosjektbeskrivelsen, uttalelse fra menighetsmøtene, vedtak fra menighetsrådene.*
- *En beskrivelse av hvordan økonomiske forhold og regnskapsføring skal være mellom partene i forsøksperioden, og hvordan dette er tenkt etter forsøkets avslutning.*

Fellesrådet skal føre regnskap slik at kommunenes og fellesrådets interesser ivaretas i begge kommuner. Det skal synliggjøre hva som tilhører Nord- og Sør-Odal ut fra tilskudd og inntekter så langt det er mulig.

En uttalelse fra de berørte kommunene på bakgrunn av prosjektbeskrivelsen, som viser hvordan kostnader mv. skal fordeles mellom kommunene i prosjektet. Uttalelsen skal også avklare den kommunale representasjonen i det nye rådet.

- *Protokoll fra drøftinger/uttalelse fra tjenestemannsorganisasjonene i saker som berører de ansatte under fellesrådet/menighetsrådet.*
- *Uttalelse fra prost og referat fra kontaktmøte mellom prost og prestenes organisasjoner, som viser at prestenes medbestemmelsesrett er ivaretatt ved forsøk som berører prestenes arbeidssituasjon.*

- Evaluering

- *Planer for evaluering.*

Evaluering skjer etter ønske fra fellesrådet.

2. Framdriftsplan

- Inndeling i faser og milepæler

Utarbeide prosjektbeskrivelse	Kirkeverge - September 2018
Prosjektbeskrivelse	Prosjektbeskrivelse som sendes ut til alle parter som skal uttale seg vedtas i FR 3. oktober 2018
Uttalelse fra menighetsrådene	November 2018 – januar 2019
Uttalelse fra menighetsmøtene	November 2018 – januar 2019
Uttalelse fra kommunene	November 2018 – januar 2019
Drøftinger uttalelser fra tjenestemannsorganisasjonene	November 2018 – januar 2019
Uttalelse fra prosten og referat fra kontaktmøte mellom prost og prestenes organisasjoner	November 2018 – januar 2019
Utarbeidelse av endelig prosjektbeskrivelse/søknad	Februar 2019
Endelig prosjektbeskrivelse og søknad til kirkerådet	Vedtast i FR mars 2019
Søknad til departementet for avgjørelse	Mai 2019

3. Prosjektbudsjett/ressursdisponering

- Disponering av personressurser og kompetanse

- Det er ikke avsatt midler til prosjektet. Prosjektet gjennomføres innenfor arbeidstid. De ressursene som jobber med prosjektet får fristilt tid innenfor de rammene.

4. Vedlegg

- ✓ Vedtak fellesrådene, menighetsrådene og uttalelse fra menighetsmøtene
- ✓ Uttalelse fra de berørte kommunene
- ✓ Protokoll fra drøftinger/uttalelse fra tjenestemannsorganisasjonene
- ✓ Uttalelse fra prosten og referat fra kontaktmøte

Vedlegg 1 – vedtak fellesråd

23/18 Fremdriftsplan for søknad om permanent sammenslåing

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
Odal kirkelige fellesråd	05.09.2018	23/18

Votering

9/9

Vedtak

Det søkes departementet om permanent sammenslåing av Odal kirkelige fellesråd etter kirkeloven § 5, tredje ledd. Fremdriftsplan for søknad vedtas.

Utarbeide prosjektbeskrivelse	Kirkeverge – September/oktober 2018
Prosjektbeskrivelse	Prosjektbeskrivelse som sendes ut til alle parter som skal uttale seg vedtas i FR 14. november 2018
Uttalelse fra menighetsrådene	November 2018 – 15. februar 2019
Uttalelse fra menighetsmøtene	November 2018 – 15. februar 2019
Uttalelse fra kommunene	November 2018 – 15. februar 2019
Drøftinger uttalelser fra tjenestemannsorganisasjonene	November 2018 – 15. februar 2019
Uttalelse fra prosten og referat fra kontaktmøte mellom prost og prestenes organisasjoner	November 2018 – 15. februar 2019
Utarbeidelse av endelig prosjektbeskrivelse/søknad	15. - 26. februar 2019
Endelig prosjektbeskrivelse og søknad til kirkerådet	Vedtas i FR mars 2019
Søknad til departementet for avgjørelse	Mai 2019

Votering

9/9

Vedtak

Prosjektbeskrivelse vedtas.

[Lagre]

31/18 Godtgjøring menighetsråd

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Odal kirkelige fellesråd	14.11.2018	31/18

Forslag til vedtak

Det vedtas en overføring på kroner 10 000.- fra fellesrådet til hvert menighetsråd. Totalt kroner 50 000.-. Beløpet skal kompensere for arbeid og utgifter som telefon, porto, materiell etc.

Møtebehandling

Det ble vedtatt en overføring til menighetsrådene i 2017. Ønsker fellesrådet å opprettholde denne for 2018?

Vedtak i fellesrådet den 18.04.2017

Sakstittel: Honorar MR
Saksnummer: 17/17

Administrasjonens forslag til vedtak:

Alle MR gjør en solid og god jobb. Administrasjonen mener at det må vedtas en form for kompensasjon i forhold til den gode innsatsen som blir gjort i de forskjellige menighetsrådene.

***

Vedtak FR:

Det vedtas en overføring på kroner 10 000.- fra fellesrådet til hvert menighetsråd. Totalt kroner 50 000.-. Beløpet skal kompensere for arbeid og utgifter som telefon, porto, materiell etc.

Votering

9/9

Vedtak

Det vedtas en overføring på kroner 10 000.- fra fellesrådet til hvert menighetsråd. Totalt kroner 50 000.-. Beløpet skal kompensere for arbeid og utgifter som telefon, porto, materiell etc.

Dette vedtak gjelder for årene fremover, frem til fellesrådet gjør et nytt vedtak med endring.

[Lagre]

32/18 Høring om ny kirkeordning

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Odal kirkelige fellesråd	14.11.2018	32/18

Forslag til vedtak

To alternativer:

1. Svar utarbeides i møte i fellesrådet 5/12
2. Det settes ned en komite som har i mandat å utarbeide svar

Møtebehandling

Kulturdepartementet sendte høsten 2017 ut et forslag til trossamfunnslov for alle tros- og livssynssamfunn i Norge, inklusive Den norske kirke. Det er ventet at denne loven skal behandles i Stortinget våren 2019.

Med forslaget om ny trossamfunnslov følger også at kirkeloven skal oppheves. I dag regulerer kirkeloven de viktigste myndighetsforhold innen Den norske kirke.

Kirkerådet sender her ut et forslag til bestemmelser som skal erstatte kirkeloven når denne oppheves. Disse bestemmelser er ikke ment å medføre endringer i dagens ordninger. Forslaget til trossamfunnslov forutsetter at kirken selv gir nærmere regler i en kirkeordning som fastsettes av Kirkemøtet.

Høringsfrist er 15. desember 2018.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Kirkeordning for Den norske kirke

Høringsdokument

Innledning

Kulturdepartementet sendte høsten 2017 ut et forslag til trossamfunnslov for alle tros- og livssynssamfunn i Norge, inklusive Den norske kirke. Det er ventet at denne loven skal behandles i Stortinget våren 2019.

Med forslaget om ny trossamfunnslov følger også at kirkeloven skal oppheves. I dag regulerer kirkeloven de viktigste myndighetsforhold innen Den norske kirke.

Kirkerådet sender her ut et forslag til bestemmelser som skal erstatte kirkeloven når denne oppheves. Disse bestemmelser er ikke ment å medføre endringer i dagens ordninger. Forslaget til trossamfunnslov forutsetter at kirken selv gir nærmere regler i en kirkeordning som fastsettes av Kirkemøtet.

Forslaget tar også sikte på å følge opp Kirkemøtets behandling av *Den norske kirkes grunnlag* (sak KM 06/14 og 04/15) som er et forslag til overordnede bestemmelser om Den norske kirke.

Kirkerådet legger i denne høringen frem et forslag til helhetlig kirkeordning. Kirkerådet vil komme tilbake til oppfølging av de vedtak i *veivalgsaken* fra 2016 (sak KM 08/16) som ikke er behandlet her.

Det fremmes forslag om enkelte mindre justeringer i dagens ordninger. Dette er oppdateringer av regelverket i tråd med den utviklingen som har vært blant annet for at formuleringene skal følge de endringene som har skjedd i kommunelovgivningen våren 2018.

De konkrete endringsforslagene er beskrevet nærmere i høringsdokumentet.

Høringsdokumentet og et *regelspeil* – en oversikt som viser paragrafene i den foreslåtte kirkeordningen sammenstilt med dagens kirkelov – legges ut på kirkens nettsider.

Høringsinstansene bes om å benytte Kirkerådets høringsportal på nettstedet <https://kirken.no/hoeringer> og gi sitt svar på følgende spørsmål:

Har høringsinstansen innspill til det vedlagte forslag til kirkeordning som kan gjelde når ny trossamfunnslov trer i kraft?

Alle hørings svar vil bli gjort tilgjengelig på kirkens nettside.

Høringsfrist er 15. desember 2018.

Kapittel 1: Den norske kirkes grunnlag

Kapittel 1 i forslaget til kirkeordning, med tittelen *Den norske kirkes grunnlag*, skal fungere som grunnlagsbestemmelser for Den norske kirke. Disse fastsetter hva som er kirkens læregrunnlag og definerer dens identitet som trossamfunn og folkekirke.

Kapitlet er delt i åtte paragrafer som ivaretar ulike sider ved kirken. Innholdet er formet ut fra en bestilling fra Kirkemøtet i 2015 (KM sak 04/15).

Læregrunnlaget - § 1

Den norske kirkes læregrunnlag er i dag fastlagt i Kong Christian Den Femtis Norske Lov fra 1687 (NL) 2-1. Etter grunnlovsendringene i 2012 er det et behov for at Den norske kirke selv fastsetter sitt læregrunnlag. Dette er også bekreftet i forslaget til ny trossamfunnslov § 10 første ledd, hvor det heter «Kirkemøtet fastsetter kirkens grunnlag og lære (...)».

Formuleringene i NL 2-1 lovfester kirkens selvforståelse etter reformasjonen. Det er denne identitet Grunnloven ønsker at kirken skal ta vare på når den i § 16 omtaler Den norske kirke som en evangelisk-luthersk kirke.

Forslaget til ny bestemmelse innebærer ingen endring i læregrunnlaget, og kontinuiteten med dagens ordlyd er vektlagt. Bestemmelsen formulerer hvordan Den norske kirke definerer evangelisk-luthersk lære.

Deltakelse i det økumeniske fellesskap - § 2

På bakgrunn av bekjennelsen og en luthersk selvforståelse kjenner Den norske kirke seg forpliktet til å fremme synliggjøringen av enheten i hele den verdensvide kirke.

Arbeidet for kirkelig enhet gir viktige impulser til det kirkelige liv samtidig som det utfordrer Den norske kirke til stadig å tenke gjennom sin selvforståelse og tolkningen av sitt eget læregrunnlag. Dette gjelder særlig for de forpliktende økumeniske avtaler Den norske kirke har inngått. Selv om bestemmelsen ikke uttrykker noen økumeniske føringer med hensyn til hvordan læregrunnlaget skal forstås, finner Kirkerådet det naturlig å se forslaget til § 2 i sammenheng med § 1.

Dåp og tjeneste i menigheten - §§ 3 og 5

Innlemmelsen i det kristne fellesskap skjer ved dåpen. Den kirkerettslige konsekvensen av dette er at dåp er nødvendig for medlemskap i Den norske kirke. Alle døpte er kalt til et liv i tro og tjeneste og er omsluttet av det lokale kirkelige fellesskapet. I dette fellesskapet står alle døpte likt, med et felles ansvar for kirkens liv.

Kirkerådet foreslår at arbeidet i menigheten beskrives som et tjenestefellesskap mellom ulike frivillige og tilsatte personer og grupper. I tjenestefellesskapet inngår

også de vigslede tjenestene samt den overordnede tilsynstjenesten som biskopene har ansvar for. De vigslede medarbeiderne skal lede menigheten innenfor det fagområdet de er vigslet til. Dette skjer ikke i stedet for eller på vegne av, men *sammen med* de øvrige tilsatte og samfunnet av alle de døpte, som de vigslede tjenestene springer ut av.

Den norske kirkes oppdrag - § 4

Den norske kirkes oppdrag beskrives som todelt: både å forvalte nådemidlene (Ord og sakrament) og – i forlengelsen av dette – å forvalte en diakonal grunnholdning.

Oppdraget begynner i menigheten som er samlet til gudstjeneste. Her får mennesker høre evangeliet, her blir de døpt og mottar nattverden. Fra det gudstjenestefeirende fellesskap sendes mennesker ut, og slik videreføres kirkens stadige sendelse (*missio*) med evangeliet. Sendelsen blir konkretisert i formuleringen om at Den norske kirke er en «bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke».

Folkekirkebegrepet understreker at Den norske kirke består av alle dem som er døpt inn i kirkens fellesskap. Som folkekirke forholder Den norske kirke seg til allmenne livserfaringer i samfunnet, og kirken søker gjennom gudstjenester og kirkelige handlinger samt i sin øvrige virksomhet å reflektere menneskelivet i dets mangfold. Dernest innebærer betegnelsen en vektlegging av den lokale menighet som en viktig del av lokalsamfunnet og som en av institusjonene som er med å binde samfunnet sammen.

Organisering og ledelse av Den norske kirke - § 6

Den grunnleggende enhet i kirken er teologisk sett menigheten. Den er det egentlige «sted» for utfoldelse av kirkens kall og oppdrag. I norsk kirkeordning har menigheten alltid vært identifisert med soknet. Begrepene sokn og menighet kan således belyse hverandre gjensidig. På den ene siden hviler den selvstendighet og det juridiske rammeverk som i dag omgir soknet på identifikasjonen med menigheten, forstått som den lokale kirke. På den andre siden er menigheten i Den norske kirke i all hovedsak en størrelse som defineres utfra en geografisk gitt ramme, nemlig soknet. Sokneinndelingen er også et uttrykk for kirkens landsdekkende funksjon: Det skal ikke finnes noe sted innenfor rikets grenser der det ikke er en lokal menighet.

Den enkelte menighet har en stor grad av selvstendighet, samtidig er menighetene i Den norske kirke bundet sammen gjennom en felles bekjennelse og felles ordninger og ledelsesstrukturer. Dette kommer til uttrykk ved formuleringen om at soknet ikke kan løses fra Den norske kirke. Kirkerådet anser denne formuleringen som grunnleggende i forståelsen av den enkelte menighets forhold til den nasjonale kirkeorganisasjon. Dette er begrunnelsen for at setningen er tatt inn i forslaget til kirkeordning selv om den også står i forslaget til ny trossamfunnslov.

Confessio Augustana artikkel V uttrykker at det skal finnes en ordnet tjeneste med Ord og sakrament. Det er derfor en nødvendig del av kirkeordningen at det finnes en slik ordnet prestetjeneste i alle menigheter. Videre skal alle menigheter stå under tilsyn av en biskop. Tilsynet markerer at den lokale menighet ikke står alene som en

avgrenset størrelse, men hører til i et videre fellesskap. Biskopene har dessuten et særskilt ansvar for å verne om læren.

Styring og ledelse av Den norske kirke skjer på alle nivå gjennom demokratisk valgte organer. Læren om det allmenne prestedømme sier at alle medlemmer av kirken har like høy status. Denne læren gir dermed en teologisk begrunnelse for en demokratisk styringsmodell. At Den norske kirke er demokratisk ledet, og at det blir lagt til rette for at flest mulig av medlemmene skal kunne delta i den demokratiske prosessen, er dessuten et viktig kjennetegn på Den norske kirkes identitet som folkekirke.

Samtidig er tjenesten med Ord og sakrament, slik den er beskrevet ovenfor, gitt et særlig ansvar og en spesiell fullmakt. Styring og ledelse skjer følgelig i et *samvirke* mellom kirkens leke medlemmer og dem som representerer den ordinerte tjeneste. Samvirket skjer i hovedsak innenfor rammen av de valgte råd.

Alle kirkelige møter og råd har en forpliktelse til lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag, med en henvisning til § 1. Forslaget er en videreføring av dagens § 28 i kirkeloven.

Samisk kirkeliv - § 7

Det er en naturlig konsekvens og videreføring av Den norske kirkes arbeid med samisk kirkeliv at det samiske innslaget i Den norske kirke blir reflektert i en egen paragraf i kirkeordningen. Bestemmelsen skal reflektere den tilstanden som gjelder i dag.

Den norske kirkes grunnlag som overordnet regelverk - § 8

Det legges opp til at grunnlagsbestemmelsene i kapittel 1 er overordnet øvrig regelverk. Den øvrige kirkeordning og andre kirkelige regelverk må dermed være i samsvar med de regler og prinsipper som kommer til uttrykk i *Den norske kirkes grunnlag*.

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

Innledning

Kapitlet omhandler kirkens organisering, den kirkelige inndelingen og styringsorganene. Dette kapittel avløser kapittel 1 i kirkeloven.

Den norske kirke er inndelt i bispedømmer, prostier og sokn. Den kirkelige inndelingen omfatter pr. 1. januar 2018 11 bispedømmer, 100 prostier og 1204 sokn. Prostiene og bispedømmene er administrative enheter mens soknet både er en rettslig selvstendig enhet og definerer den geografisk avgrensede menigheten. Denne strukturen videreføres.

Som følge av endrede regler om medlemskap i ny trossamfunnslov foreslår Kirkerådet mindre justeringer i regler om tilhørighet og medlemskap samt ordning for kirkelige registre og kirkelig stemmerett. Dagens krav om å være bosatt i riket for å kunne være medlem av Den norske kirke foreslås lempet på, slik at også personer uten fast bosted, men som har tilknytning til en menighet, skal kunne registreres som medlem. Det foreslås også å videreføre en tilhørighetsordning for barn der en eller begge foreldre som kirkemedlemmer.

Endringer i kirkelig inndeling, navn på kirker mv. - § 9

Ordningen for endringer i den kirkelige inndelingen legger i dag avgjørelsesmyndighet til departementet, men for endringer innenfor bispedømmet er dette ansvaret lagt til det enkelte bispedømmeråd. Tilsvarende gjelder for fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti. Etter forslaget til ny trossamfunnslov vil det bli helt opp til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om den kirkelige inndelingen. Kirkerådet foreslår å videreføre dagens ordning når det gjelder bispedømmerådets ansvar. For øvrig foreslås det at Kirkerådet ivaretar inndelingsendringer med unntak av opprettelse av og navn på nye bispedømmer og andre endringer i grensene for bispedømmer, som foreslås lagt til Kirkemøtet.

Kategorialmenigheter og valgmenigheter - § 9

De alternative formene for menighetsdannelse er kategorialmenigheter og valgmenigheter. Kategorialmenighetene retter seg mot bestemte kategorier medlemmer. Valgmenigheter bygger på personlig tilslutning uavhengig av bosted og retter seg dermed ikke mot en bestemt kategori medlemmer. Kirkerådet foreslår at dagens forsøksordning med valgmenigheter videreføres som en fast ordning.

Disse ordningene kommer som supplement til normalordningen som er soknemenigheten.

Overordnet bestemmelse om kirkens styringsorganer - § 10

Kirken har styringsorganer både på sokne- og bispedømmenivå samt på nasjonalt nivå. Det foreslås en bestemmelse som slår dette fast. Bestemmelsen åpner for at Kirkemøtet også kan etablere andre organer, for eksempel organer på prostinivå.

Kirkemøtets rolle som øverste representative organ er forutsatt i dagens kirkelov, men det er ikke uttrykkelig fastsatt. Hva som ligger i å være øverste representative organ, foreslås presisert ved å tilføye at det innebærer en *besluttende* myndighet.

Tilhørighet og medlemskap - § 11

Tilhørighet og medlemskap i Den norske kirke må reguleres i kirkeordningen. Dagens regler i kirkeoven vil, ifølge forslaget til ny trossamfunnslov, bli avløst av mer generelle regler om inn- og utmelding i en ny trossamfunnslov. Dette innebærer at det er behov for å utfylle disse bestemmelsene. Dåp er for eksempel et medlemsvilkår i Den norske kirke og foreslås tatt inn som del av Den norske kirkes grunnlag. Et

annet spørsmål gjelder tilhørighet og hvordan kirken skal forholde seg til barn som har en eller begge foreldre som er medlemmer i kirken.

Vilkåret for medlemskap er i tillegg til dåp at «bare person som er bosatt i riket og norsk statsborger i utlandet kan være medlem av Den norske kirke». Dette innebærer at det bare er mulig for personer med norsk fødselsnummer å bli medlem i kirken. Denne typen identifisering av medlemmer har vært nødvendig på grunn av finansieringsordningen for tros- og livssynssamfunn generelt. Når dette systemet legges om i forslaget til ny trossamfunnslov, kan det også være grunn til å se nærmere på bosattkravet som medlemskapsvilkår. De senere år har det vært en økning av personer i Norge uten fødselsnummer, men med lovlig opphold. Noen av disse knytter seg til en lokal menighet, og det foreslås i kirkeordningen at også disse skal kunne registreres som medlemmer.

Barn anses etter dagens bestemmelser i kirkeloven å høre inn under Den norske kirke fra fødselen såfremt en av foreldrene er medlem. Dette omtales som en såkalt forrangsbestemmelse for Den norske kirke. Er en av foreldrene medlem i Den norske kirke hører barnet til kirken fremfor det trossamfunnet som den andre forelder eventuelt er medlem i. Det vil si at selv om bare en av foreldrene er medlem av Den norske kirke, har tilhørighet blitt registrert uavhengig av foreldrenes uttrykte ønske om barnets kirketilhørighet. Kirkemøtet har vedtatt at man ikke ønsker videreføring av slike forrangsregler.

På den annen side kan det være ønskelig og viktig å uttrykke fra kirkens side at barn av kirkemedlemmer anses som tilhørig til kirken fra fødselen. På bakgrunn av dette foreslås det en egen bestemmelse i kirkeordningen om tilhørighet. Samtidig legges det opp til en ordning hvor registrering av tilhørighet forutsetter melding og enighet blant foreldrene. I de fleste tilfellene vil melding bli gitt i forbindelse med dåp, og da vil barnet bli fullverdig medlem av kirken. Ettersom forslaget til trossamfunnslov ikke legger opp til tilhørighetsbestemmelser, er det behov for at kirkeordningen presiserer at tilhørighet kan registreres i tillegg til medlemskap, som i kirkens tilfelle forutsetter dåp.

Den norske kirkes medlemsregister - § 12

Forslaget til trossamfunnslov § 15 legger opp til fortsatt lovregulering av at det skal være et sentralt medlemsregister for Den norske kirke og at også kirkelige handlinger skal registreres. I forslaget til kirkeordning foreslås det å presisere at medlemsregisteret også skal kunne omfatte tilhørig barn og at kirkelige handlinger skal inntas i registeret. Dersom kirken ikke lenger får opplysninger om tilhørig barn fra Folkeregisteret, vil slike registreringer være avhengig av melding fra foreldrene.

Nærmere regler om medlemsregisteret og hvilke personopplysninger som skal registreres er fastsatt av Kirkemøtet i 2018. Formålene som disse opplysningene kan brukes til er fastsatt i medlemsregisterforskriften, og har betydning for hvordan den nye personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR) skal etterleves av alle kirkelige organer.

Soknebåndsløsning - § 13

Medlemskap i kirken har en nær tilknytning til soknet hvor man er bosatt. Det er her medlemmet har kirkelig stemmerett og kan få kirkelige tjenester. Soknebåndet er et av de viktigste folkekirkelige trekk ved Den norske kirke. Det blir foreslått en bestemmelse i kirkeordningen som slår det fast som en hovedregel at medlemskap i Den norske kirke er knyttet til det sokn en er bosatt i. Samtidig blir det foreslått en justering i ordning for soknebåndsløsning. I kirkeloven § 4 er det i dag biskopen som i særlige tilfeller og etter søknad fra vedkommende menighetsråd kan samtykke i at en person for et begrenset tidsrom gis stemmerett i et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. Forslaget i kirkeordningen går ut på at menighetsrådet i menigheten der en ønsker overføring til, etter søknad fra et medlem, kan samtykke i at dette får sitt medlemskap overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i eller en valgmenighet. Det foreslås at biskopen blir klageinstans.

Stemmerett - § 14

På grunn av forslaget om en ordning for soknebåndsløsning foreslås det en bestemmelse som viderefører at ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn. Ettersom en kategorialmenighet ikke er et sokn, vil et medlem av en kategorialmenighet imidlertid fortsatt ha stemmerett både i kategorialmenigheten og i bostedssoknet. Også dette er en videreføring av gjeldende rett.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

Innledning

Kapittel 3 i kirkeordningen skal avløse kapittel 2 i dagens kirkelov, altså kirkelovens §§ 5 til 16. Det er ennå uklart om kommunens ansvar for å finansiere den virksomheten som finner sted i soknet blir videreført i forslag til ny trossamfunnslov. Kirkerådet har likevel tatt utgangspunkt i dette.

Det foreslås mindre justeringer i enkelte paragrafer i dette kapitlet – oppdateringer som følger av endring i annet lovverk.

Reglene om menighetsmøtet og reglene om formene for menighetsrådets og kirkelig fellelråds virksomhet videreføres.

Soknets organer - § 15

Kirkerådet foreslår at menighetsråd innenfor en og samme kommune skal kunne etablere felles menighetsråd for flere sokn uten at det er begrenset til en forsøksordning. Forslaget er i første rekke begrunnet med at det mange steder har vist seg så vellykket med en slik ordning innenfor rammen av forsøk, at det bør åpnes for en mer permanent adgang, som ikke trenger å begrunnes som forsøk – eller lede til soknesammenslåing.

Etter forslaget i denne paragrafen overtar Kirkerådet den godkjenningsmyndighet som i kirkeloven § 5 er lagt til departementet. Unntak fra dette er nevnte bestemmelse om felles menighetsråd på mer permanent basis.

Sammensetning, valgbarhet, uttreden m.m. - §§ 16–18

Dagens sammensetning for menighetsrådet foreslås videreført som i dag.

De tilknyttede bestemmelsene i kirkeloven om plikt til å ta imot valg og rett til fritak foreslås harmonisert med valglovens bestemmelser for det tilsvarende ved valg av kommunestyre, slik at det holder å avgi skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten innen en fastsatt frist, for å få fritak. Bestemmelsene om biskopens, prostens og andres deltakelse i menighetsrådsmøte foreslås også videreført.

Bestemmelsene om uttreden av menighetsrådet i valgperioden foreslås i hovedsak videreført i forslagets § 17. Kirkelovens bestemmelse om uttreden bygger i dag på kommuneloven av 1992. Stortinget behandlet våren 2018 en ny kommunelov som medførte noen språklige endringer. Kirkerådet foreslår å gjøre noen mindre endringer for å harmonisere bestemmelsene med den nye kommuneloven.

Daglig leder av menighetsrådets virksomhet - § 19

Kirkelovens § 8 annet ledd om daglig leder av menighetsrådets virksomhet videreføres i en ny § 19 i kirkeordningen.

Oppgavefordelingen mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd - §§ 20, 23, 24 og 25

Det foreslås ingen endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd i denne høringen.

Det foreslås ingen endring i sammensetning av kirkelig fellesråd, men som følge av at Kirkemøtet ikke har myndighet til å fastsette regler som pålegger kommunen å velge en representant til kirkelig fellesråd (og til menighetsråd i ettsoknskommuner), presiseres det at kommunen *kan* oppnevne en slik representant. Ved fortsatt kommunal finansiering bør det være en forventning fra kirkens side at kommunen er representert i kirkelig fellesråd.

Når det gjelder avklaring av økonomiforvaltning for soknets organer har departementet i brev av 14. februar 2018 varslet at de «i det videre arbeidet med lovforslagene [vil] vurdere nærmere om regnskapsloven bør gjøres gjeldende for soknene.» Dette kan få betydning for utforming av bestemmelsen om at «Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet», som er tatt inn i § 20. Det samme gjelder tilsvarende bestemmelse i § 25.

Menighetsmøtet - §§ 21 og 22

Kirkerådet foreslår at dagens to bestemmelser om menighetsmøtet i kirkelovens §§ 10 og 11 videreføres tilnærmet uendret. Presiseringen i forslaget til § 22 første ledd om at

menighetsmøtet bare avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken *når Kirkemøtet har overlatt spørsmålet til menighetsmøtets avgjørelse*, er i samsvar med dagens rettstilstand. Dette fremgår blant annet av Kulturdepartementets brev til Kirkerådet av 22. juni 2017.

Opptak av lån - § 26

Kirkeloven § 16 er her videreført med unntak av bestemmelsen i § 16 tredje ledd om soknets konkursvern som er videreført i forslag til ny trossamfunnslov § 12 sjuende ledd.

Kapittel 4. Kirkebygg

Innledning

Forslaget til ny trossamfunnslov legger opp til en nedbygging av dagens lovregulering av kirker. Samtidig foreslås det en lovbestemmelse om at Kirkemøtet gir regler om krav til kirke, forvaltning av kirke og tilhørende fond, kirkens inventar og utstyr, og om bruk av kirke, herunder betaling for bruk.

Det er gode grunner for å gjennomgå og endre enkelte bestemmelser om kirkebygg. Kirkemøtet gjorde også i sak KM 15/15 vedtak om enkelte endringer. Disse vedtakene følges *ikke* opp i denne høringen, men Kirkerådet vil komme tilbake til dette på et senere tidspunkt.

Kirker er signalbygg som både utgjør en viktig del av vår kulturarv og samtidig skal fungere som lokaler til kirkelig aktivitet i dag. Disse hensynene ivaretas gjennom dagens godkjenningsordninger og nærmere retningslinjer i et eget rundskriv (*T-3/2000 Forvaltning av kirke, kirkegård og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø*). Med den hjemmelen som foreslås i ny trossamfunnslov, vil Kirkemøtet i samarbeid med Riksantikvaren kunne fastsette ordninger og saksbehandlingsregler som fortsatt sikrer en kulturminnefaglig behandling av kirkebyggsaker, ut over det som kan pålegges i medhold av kulturminnelovens gjeldende bestemmelser.

I denne høringen foreslår Kirkerådet at kirkelovens bestemmelser om kirkebygg tas inn i kirkeordningen. Godkjenningsordninger vil i forslaget tilsvare dagens, men med den forskjellen at departementet ikke lenger vil være godkjennings- eller klageinstans.

Definisjon av og eiendomsrett til kirke - § 27

Forslaget til trossamfunnslov § 13 viderefører dagens regel i kirkeloven § 17 om at kirkene er soknets eiendom med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag. Det foreslås å presisere i bestemmelsen at etter kirkeordningens ikrafttredelse, er Kirkerådets godkjenning avgjørende for om nye bygg skal defineres som kirke.

Bestemmelsen viderefører også forutsetningen om at det skal være kirke i hvert sokn.

Når dette videreføres i kirkeordningen, vil imidlertid bestemmelsen kunne få et annet innhold enn i dag. Etter dagens kirkelov har kommunen et økonomisk ansvar for bygging av kirker, og når det opprettes et nytt sokn får kommunen en forpliktelse etter loven. I kirkeordningen vil bestemmelsen først og fremst legge begrensninger på muligheten til å opprette nye sokn på steder hvor det fra før ikke er kirke. Dersom det ikke er kirke fra før i et område hvor et nytt sokn ønskes opprettet, må finansiering av ny kirke avklares nærmere i hvert tilfelle. Forutsetningen vil også være at dette skal være en kirke i kirkeordningens forstand. Det vil si at ulike former for *flerbrukshus*, kulturhus eller lignende ikke er tilstrekkelig. For sokn hvor det ikke er kirke i dag, vil bestemmelsen kunne opprettholde en forventning om at det skal bygges kirke.

Forvaltning og begrensning av rådighet - § 28

Hovedregelen om at forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellesråd, slik det fremgår i kirkeloven § 18, foreslås videreført uendret. Det samme gjelder bestemmelsene om begrensning av rådighet, som innebærer at kirker ikke kan avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter.

Det foreslås en åpning for at Kirkerådet kan samtykke i salg av kirker når særlige grunner tilsier, slik som dagens bestemmelse hvor myndigheten er lagt til departementet. Fast eiendom ellers som et sokn eier og som ikke er nødvendig for kirken, kan avhendes med samtykke av bispedømmerådet. Dette er også en videreføring av gjeldende rett og vil for eksempel kunne være aktuell dersom det skal skilles ut en parsell fra kirketomten.

En særlig problemstilling som har blitt vurdert, er langtidsutleie av kirker. I situasjoner der kirkeforvaltningen står overfor store avgjørelser, som å ta en kirke ut av bruk, langtidsutleie, avhending eller nedleggelse, kan det stilles spørsmål om hvor langt fellesrådets myndighet til å disponere over kirkebygget rekker. Biskopen forordner gudstjenester i kirkene, og regelverket for bruk av kirker regulerer menighetsrådets bruk av kirker. Når en kirke ikke lenger har forordnede gudstjenester og videre bruk skal avgjøres, er gode lokale prosesser viktige. Kirkerådet foreslår ikke endringer i regelverket på dette området nå.

For øvrig omfatter bestemmelsen også biskopens godkjenningsmyndighet for anskaffelse og avhending av kirkens inventar og utstyr og menighetsrådets plikt til å føre fortegnelse over inventar og utstyr. Det foreslås ingen endringer her.

Kirkefond - § 29

Kirkelovens bestemmelse om kirkefond foreslås videreført uendret. Hovedregelen er at kapital som er knyttet til en kirke skal samles i et fond, og avkastningen skal da gå til drift og vedlikehold av kirken. Kirkene finansieres i hovedsak over kommunebudsjettene, og det antas at kirkefond ikke lenger har særlig betydning. Testamentariske gaver til kirken eller menigheten skal brukes til det formålet de er gitt til.

Betaling for bruk av kirken - § 30

Kirkemøtet har gitt nærmere regler for bruk av kirkene, som blant annet gir menighetsrådet adgang til å låne ut kirken til for eksempel konserter og presten har rett til å bruke kirken til blant annet kirkelige handlinger. I forbindelse med at kirkeloven ble vedtatt ble det forutsatt at kirkemedlemmer i soknet skulle kunne få utført kirkelige handlinger uten å måtte betale for det. I andre tilfeller vil kirkelig fellesråd kunne kreve betaling etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet. Denne regelen, som i dag fremgår av kirkeloven § 20, foreslås videreført uendret.

Oppføring av ny kirke - § 31

Kirkeloven § 21 gjelder godkjenning ved oppføring av ny kirke samt godkjenning ved nedleggelse og ved ombygging og utvidelse av kirke. Dagens regler på dette området foreslås videreført, men med den endringen at Kirkerådet overtar som godkjenningssinstans der departementet nå har hatt denne oppgaven. Ombygging og utvidelse av kirkene ivaretas i dag av biskopene etter delegasjon fra departementet, jf. departementets brev til biskopene av 15. april 2000. Her foreslås det at myndigheten legges direkte til biskopen i kirkeordningen og med mulighet for Kirkerådet til å gi nærmere regler. Dette innebærer at det for eksempel vil kunne fastsettes en klageordning som tilsvarer dagens hvor Riksantikvaren kan påklage biskopens avgjørelse om å godkjenne ombygging eller utvidelse.

Bestemmelsen om at bygging ikke er tillatt nærmere kirke i spredtbygd område enn 60 meter uten tillatelse etter kirkeloven, er ikke aktuell å videreføre i kirkeordningen. Hensynet til kirkens omgivelser vil måtte ivaretas gjennom annet lovverk som blant annet plan- og bygningslovens regler.

Kapittel 5. Regionale og nasjonale kirkelige organer

Kapittel 5 skal erstatte kirkeloven kapittel 4. I all hovedsak er dagens oppgaver for og sammensetning av de regionale og nasjonale kirkelige organer videreført. Kirkerådet foreslår en ny organisering av Den norske kirkes økumeniske og internasjonale samarbeid som medfører endring av dagens Mellomkirkelig råd.

Bispedømmerådet - §§ 32–34

Kirkerådet legger opp til å videreføre bestemmelsene om bispedømmerådets sammensetning i kirkeordningen i denne omgang. Kirkerådet foreslår imidlertid at bestemmelser om bispedømmerådets varamedlemmer tas direkte inn i kirkeordningen, at det presiseres at alle leke medlemmer velges direkte og at reglene i kirkeordningen § 16 tredje og fjerde ledd om plikt til å ta imot valg og fritak til menighetsrådet gjøres tilsvarende gjeldende for bispedømmerådet.

Kirkerådet foreslår å ta inn en egen § 33 om bispedømmerådets adgang til å gi lederen eller et arbeidsutvalg fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle vært avgjort av rådet. Dette er en videreføring av

gjeldende rett som blir tydeliggjort gjennom en ny paragraf, etter mønster fra tilsvarende bestemmelser om menighetsråd og kirkelig fellelråd.

Kirkemøtet - §§ 35–36

I likhet med bispedømmerådets sammensetning videreføres dagens sammensetning av Kirkemøtet for valgperioden 2019–2023. Kirkerådet foreslår imidlertid at det presiseres direkte i kirkeordningen § 35 at Bispemøtets preses og leder av Samisk kirkeråd er medlemmer av Kirkemøtet. Det medfører ingen endringer i forhold til i dag, ut over at bestemmelsene om dette flyttes fra underliggende regelverk inn i selve kirkeordningen.

Kirkemøtets oppgaver vil fremgå i en rekke paragrafer i kirkeordningen, og noen bestemmelser vil også være regulert av trossamfunnsloven. Paragraf 36 om Kirkemøtets oppgaver inneholder derfor kun noen av Kirkemøtets oppgaver. Kirkerådet foreslår i hovedsak å videreføre bestemmelsene om Kirkemøtets oppgaver, men med noen endringer:

- Dagens bestemmelse om at Kirkemøtet «foreslår retningslinjer for kirkelig inndeling» foreslås opphevet. Dette anses som overflødig når myndigheten til å fastsette nærmere bestemmelser om endring i kirkelig inndeling samt navn på kirke, sokn og prosti er lagt til Kirkemøtet. Se kapittel 2.
- Dagens bestemmelser i Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 om at saker av læremessig karakter skal forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkemøtet, foreslås tatt inn i selve kirkeordningen.

Kirkerådet - §§ 37–38

Kirkerådets sammensetning foreslås fastsatt i kirkeordningen § 38 i tråd med Kirkemøtets vedtak i 2018, hvilket innebærer at rådet skal bestå av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester valgt av Kirkemøtet samt en biskop valg av Bispemøtet.

Kirkerådets oppgaver foreslås videreført i kirkeordningen § 38, men det foreslås å ta inn en bestemmelse om at saker av læremessig karakter som avgjøres endelig av Kirkerådet, må forelegges for Bispemøtet før endelig avgjørelse, i en parallell til tilsvarende bestemmelser for Kirkemøtet. Hvis Kirkerådets vedtak ved andre gangs behandling ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilrådning, oversendes saken til Kirkemøtet for avgjørelse.

Bispemøtet - § 39

Kirkerådet foreslår å fastsette en ny formålsbestemmelse om Bispemøtet i kirkeordningen § 40 annet ledd, som tydeliggjør det kollegiale aspektet ved biskopenes tilsynstjeneste. Kirkerådet foreslår også å videreføre ordningen med at Bispemøtet som hovedregel ikke kan binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner. Det åpnes likevel for at det i medhold av kirkeordningen kan bestemmes særskilt unntak fra hovedregelen. Dette vil for eksempel være aktuelt i tilfeller hvor Bispemøtet er gitt myndighet til å gi regler som har betydning for

biskopenes tjeneste. Det foreslås videre å gjøre dagens reglement for Bispemøtet overflødig, ved å ta inn de viktigste bestemmelsene i kirkeordningen, i stedet for at Kirkemøtet fortsatt skal gi nærmere regler. Det innebærer at det tas inn bestemmelser om at Bispemøtet skal ha sekretær og at Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet i paragrafen.

Kirkemøtet tidligere har bestemt at Bispemøtet behandler læreklager og at også klagenemnda kan melde saker til Bispemøtet. Dette tas derfor inn i § 39.

Den norske kirkes klagenemnd - §§ 40–41

Kirkerådet foreslår å videreføre dagens sammensetning og oppgaver for Den norske kirkes klagenemnd ved å ta inn bestemmelser om dette i kirkeordningen §§ 40 og 41.

Samisk kirkeråd - §§ 42–43

Kirkerådet foreslår å ta inn bestemmelser om Samisk kirkeråds sammensetning og oppgaver i kirkeordningen §§ 42 og 43. Forslaget bygger på dagens sammensetning og oppgavefordeling, slik det kommer til uttrykk i dagens Statutter for Samisk kirkeråd.

Mellomkirkelig råd i en ny tid – økumenikk og internasjonalt samarbeid

Mellomkirkelig råd er i dag et organ valgt av Kirkemøtet, som har i oppdrag å ivareta Den norske kirkes økumeniske og internasjonale relasjoner. Mellomkirkelig råd har siden 1984 vært et råd under Kirkemøtet. Rammebetingelsene for økumenikk, interreligiøs dialog og internasjonalt samarbeid har endret seg siden 1984, noe som har gjort at disse oppgavene tydeligere har blitt et ansvar for hele kirken. Kirkerådet foreslår derfor en ny organisering av Den norske kirkes økumeniske og internasjonale samarbeid som innebærer at Mellomkirkelig råd endres til et fagutvalg, for eksempel knyttet til både Kirkerådet og Bispemøtet. Endringen medfører at organet får en tydeligere faglig rolle, samtidig som den demokratiske forankringen til saksfeltet videreføres gjennom at viktige beslutninger fattes av Kirkerådet eller Kirkemøtet, avhengig av sakstype.

Som følge av at Kirkerådet foreslår å endre Mellomkirkelig råds status til et fagutvalg, anses det ikke som aktuelt å ta inn bestemmelser om rådet i kirkeordningen, men Kirkerådet anser det som naturlig at Kirkemøtet fastsetter nærmere regler om Mellomkirkelig råd.

Ungdomsdemokrati - § 44

Kirkerådet foreslår å regelfeste i kirkeordningen en struktur for ungdomsmedvirkning i Den norske kirke. Forslaget inneholder en formålsparagraf, bestemmelser om ungdomsting og ungdomsråd i hvert bispedømme samt bestemmelser om et nasjonalt Ungdommens kirkemøte og et nasjonalt utvalg foreslått kalt Den norske kirkes ungdomsutvalg. Forslaget innebærer en formalisering av dagens ungdomsstruktur.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

Kapittel 6 i kirkeordningen skal erstatte nødvendige bestemmelser i kirkeloven kapittel 5, som ikke er overflødige eller dekket andre steder.

Rett og plikt til å delta i møte - § 45

Kirkerådet foreslår å videreføre bestemmelser om møte- og stemmeplikt i kirkelige organer, som i dag er fastsatt i kirkeloven, med ett unntak: Medlemmer i kirkelige organer i ungdomsdemokratiet i Den norske kirke foreslås ikke å ha stemmeplikt.

Prestenes, prostenes og biskopenes tjeneste - § 46

Bestemmelsen er en videreføring av kirkeloven § 31 med unntak av annet ledd om at «All prestatjeneste skal organiseres slik at prestene kan utøve sin tjeneste i samsvar med ordinasjonens forutsetninger og forpliktelser.» Denne bestemmelsen er videreført i forslag til ny trossamfunnslov § 14 annet ledd.

Medlemskapsvilkår for tilsatte og ombud - § 47

Som følge av at det ifølge lovutkastet til ny trossamfunnslov ikke lenger vil være lovfestet en adgang til å fastsette et generelt medlemskapskrav for kirkelige ombud og tilsatte i Den norske kirke, vil krav om medlemskap komme inn under de generelle reglene i likestillings- og diskrimineringsloven. Kirkerådet legger likevel til grunn at det er anledning til å fastsette medlemskapskrav for kirkelige ombud (f.eks. menighetsrådsmedlemmer), og foreslår derfor å videreføre et slikt krav. Kirkerådet foreslår også å fastsette i kirkeordningen at tilsettingsmyndigheten skal oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke for tilsetting i kirkelige stillinger som inneholder et ansvar for kirkens lære, i tråd med adgangen i likestillings- og diskrimineringsloven § 9. Biskopen vil i særlige tilfeller kunne dispensere fra kravet. Samtidig foreslås det å fastsette i kirkeordningen at tilsettingsmyndigheten plikter å vurdere om det er adgang til å oppstille et krav til medlemskap for andre kirkelige stillinger.

Kirkeloven § 29 om at kirkelige organer kan kreve fremleggelse av barneomsorgsattest fra personer som skal ha oppgaver knyttet til mindreårige, er videreført med en tilsvarende bestemmelse for alle tros- og livssynssamfunn, i trossamfunnsloven § 19. Kirkerådet legger til grunn at dagens praksis videreføres og at hjemmelen i trossamfunnsloven er tilstrekkelig.

Partssammensatt utvalg mm. - § 48

For å sikre fortsatt gode ordninger for medbestemmelse for kirkelig tilsatte som har kirkelig fellesråd og menighetsråd som arbeidsgiverorgan, foreslår Kirkerådet å videreføre bestemmelsen fra kirkeloven § 35 med noen mindre endringer.

Forslaget søker å harmonisere bestemmelsen med den nye kommuneloven § 5-10.

Det presiseres at alle tilsatte er valgbare og stemmeberettigede til partssammensatte utvalg, også de som eventuelt ikke er medlem av Den norske kirke.

Kirkerådet foreslår at bestemmelsen i kirkeloven § 35 annet ledd, ikke videreføres i kirkeordningen, da den anses som overflødig. Det følger av rettssubjektene *soknets* og *Den norske kirkes* private autonomi at deres organer, innenfor deres nærmere ansvarsområde, vil kunne gi en arbeidsgiverorganisasjon fullmakt til å inngå og si opp tariffavtale, samt å gi eller motta kollektiv arbeidsoppsigelse på vegne av rettssubjektet. Kirkerådet mener det derfor er overflødig å videreføre slike bestemmelser i kirkeordningen.

Saksbehandlingsregler - § 49

Kirkemøtet har gått inn for at forvaltningsloven, offentleglova og reglene om offentlige organer i arkivloven fortsatt skal bestemmes i lov at skal gjelde for Den norske kirke. Kirkerådet foreslår en bestemmelse også i kirkeordningen § 49 som viderefører dette samt dagens særregler i habilitetsaker.

Kirkerådet foreslår å fastsette at mållova legges til grunn for den virksomheten som drives av kirkelige organer. Dette er ment som en videreføring av tidligere rett, slik den var frem til 1. januar 2017. Det innebærer at mållovas avgrensning for Den norske kirkes del til å gjelde den administrative delen av virksomheten, samt veiledning som vil være å finne i mållovas forarbeider, fortsatt vil ha betydning. Med *den administrative delen av virksomheten* menes kontordrift.

Endringsregler - § 50

Videre foreslår Kirkerådet særskilte endringsregler for bestemmelsene i kapittel 1 *Den norske kirkes grunnlag*, etter modell fra Grunnloven. En slik prosedyre innebærer at et endringsforslag kan fremsettes, men ikke tas til behandling i én kirkemøteperiode. Først i neste periode, etter et valg, kan forslaget realitetsbehandles og vedtas med 2/3 flertall. Det foreslås også særskilte endringsregler knyttet til de bestemmelsene i kirkeordningen som regulerer Bispemøtets rolle som læreorgan overfor Kirkemøtet og Kirkerådet. Endringer av disse bestemmelsene krever også 2/3 flertall. Øvrige bestemmelser i kirkeordningen kan endres ved alminnelig flertall.

Utkast til kirkeordning

Kapittel 1. Den norske kirkes grunnlag

§ 1. Den norske kirkes læregrunnlag

Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke som bekjenner troen på den treenige Gud og evangeliet om frelse i Jesus Kristus slik det er gitt oss i Det gamle og Det nye testamente og uttrykt i den apostoliske, den nikenske og den athanasianske trosbekjennelse samt Den uforandrede augsburgske bekjennelse fra 1530 og Luthers lille katekisme.

§ 2. Den norske kirke som del av den verdensvide kirke

Den norske kirke er en del av den ene hellige, allmenne og apostoliske kirke og er forpliktet til å fremme kirkens synlige enhet i verden.

§ 3. Dåp og tjeneste

Ved dåpen til den treenige Guds navn blir mennesket forenet med Kristus og innlemmet i den kristne kirke. Dåp er en forutsetning for å være medlem i Den norske kirke. Alle døpte er kalt til å tjene Gud og medmennesker og å ta del i kirkens liv.

§ 4. Den norske kirkes oppdrag

Den norske kirke skal forkynne evangeliet, forvalte sakramentene og utøve nestekjærlighet. I gudstjenesten samles menigheten. Der utrustes og sendes den slik at kirken kan virkeliggjøre sitt kall til å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

§ 5. Tjenestefellesskap og de vigslede tjenestene

Den norske kirkes oppdrag blir ivaretatt i et tjenestefellesskap av frivillige, ansatte og vigslede personer. Den norske kirke vigsler til tjeneste som diakon, kantor, kateket og prest og til tjeneste som biskop.

§ 6. Organisering av Den norske kirke

Den norske kirke er landsdekkende og inndelt i sokn. Menigheten er fellesskapet av dem som tilhører Den norske kirke og bor i soknet. Soknet er den grunnleggende enhet i Den norske kirke og kan ikke løses fra denne.

Hver menighet har en ordnet prestatjeneste og står under tilsyn av en biskop.

Styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper og skjer på alle nivåer i et samvirke mellom valgte representanter for og blant kirkens medlemmer og representanter for tjenesten med Ord og sakrament.

Alle kirkelige møter og råd skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag.

§ 7. Samisk kirkeliv

Samisk kirkeliv er en integrert og likeverdig del av Den norske kirke.

§ 8. Forholdet til den øvrige kirkeordning

Den norske kirkes ordninger og praksis skal være i samsvar med Den norske kirkes grunnlag.

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

§ 9. Kirkelig inndeling, navn på kirker og kirkelige enheter, særskilte menighetsformer

Soknet er den geografiske og administrative rammen om menigheten.

Hvert sokn hører til et prosti. Hvert prosti hører til et bispedømme.

Opprettelse av og navn på nye bispedømmer og andre endringer i grensene for bispedømmer fastsettes av Kirkemøtet. Andre endringer i den kirkelige inndeling samt navn på kirke, sokn og prosti fastsettes av bispedømmerrådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.

Kirkerådet treffer de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer, og foretar samtidig de nødvendige lempninger i anvendelsen av kirkeordningen.

Særskilt ordning for katedralmenigheter fastsettes av Kirkemøtet.

Kirkemøtet fastsetter også særskilt ordning for valgmenigheter.

§ 10. Kirkens organer

Den norske kirke skal ha egne styringsorganer både på sokne- og bispedømmenivå samt på nasjonalt nivå. Det kan også etableres andre organer etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.

Kirkemøtet er Den norske kirkes øverste representative og besluttede organ.

§ 11. Tilhørighet og medlemskap

Bare person som er døpt ved kristen dåp og som er bosatt i riket, har lovlig opphold i riket eller er norsk statsborger bosatt i utlandet, kan være medlem av Den norske kirke. Ingen kan bli medlem av Den norske kirke så lenge vedkommende er medlem av et annet trossamfunn i Norge.

Den norske kirke anser barn som tilhørende kirken når en eller begge foreldre er medlem. Melding om at et barn skal høre til kirken, gis på tilsvarende måte som ved inn- og utmelding. Barn av foreldre som ikke er medlemmer av Den norske kirke kan også registreres som tilhørende. Når barnet har fylt 18 år uten å ha blitt medlem anses tilhørigheten som opphørt.

Den som er over 15 år, kan selv melde seg inn i eller ut av Den norske kirke. Foreldre med foreldreansvar kan melde barn under 15 år inn i eller ut av Den norske kirke. Før barn som har fylt 12 år meldes inn, må barnet ha gitt samtykke. Ved innmelding av barn under 12 år har barnet rett til å bli hørt etter alder og utvikling. Den som ikke tidligere er døpt ved kristen dåp, blir medlem gjennom dåp i Den norske kirke.

Innmelding i og utmelding av Den norske kirke skjer ved henvendelse til prest med ansvar for inn- og utmeldinger i vedkommende sokn. Henvendelsen kan også rettes til Kirkerådet, herunder gjennom egen elektronisk løsning for inn- og utmelding. Utmelding kan alltid skje skriftlig.

Nærmere regler om inn- og utmelding av Den norske kirke fastsettes av Kirkemøtet.

Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle om en person skal anses som medlem av Den norske kirke.

§ 12. Registrering i Den norske kirkes medlemsregister

I Den norske kirkes medlemsregister registreres i tillegg til medlemmer også personer som anses som tilhørende, jf. § 11 første ledd.

Opplysninger om døpte, confirmerte, vigsler til ekteskap, jordfestelser ved prest i Den norske kirke samt inn- og utmeldinger skal også inntas i registeret.

§ 13. Medlemskap i kirken

Medlemskap i Den norske kirke er knyttet til det sokn medlemmet er bosatt i.

Vedkommende menighetsråd kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sitt medlemskap overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i eller til en valgmenighet. Slik avgjørelse regnes som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2, med biskopen som klageinstans.

Medlemmer av Den norske kirke blir betjent av kirkens ansatte i det soknet der de er medlemmer, og får likeledes tilbud om kirkens tjenester i gudstjenester og kirkelige handlinger i tråd med de liturgiske ordninger Kirkemøtet har fastsatt.

§ 14. Stemmerett og valg

Hvert medlem av Den norske kirke som bor i eller er registrert i soknet og som senest i det år det stemmes vil ha fylt 15 år, har kirkelig stemmerett.

Ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn.

Kirkemøtet gir regler om kirkelig manntall og om innføring i dette.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

§ 15. Soknets organer

I hvert sokn skal det være et menighetsråd. I kommuner med flere sokn skal det i tillegg være et kirkelig fellesråd.

Menighetsråd innenfor en og samme kommune kan med bispedømmerådets godkjenning etablere et felles menighetsråd etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.

Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av soknet når det ikke er fastsatt i eller i medhold av kirkeordningen at myndigheten er lagt til kirkelig fellesråd eller annet organ. I kommuner med bare ett sokn utøver menighetsrådet de funksjoner som ellers ligger til kirkelig fellesråd. Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle

hvilket organ som treffer avgjørelse og opptrer på vegne av soknet samt når den kommunale representanten skal tiltre menighetsrådet i henhold til § 16 annet ledd.

I prosti hvor ikke alle sokn hører til samme kommune og i andre tilfeller der det ligger til rette for det, kan Kirkerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet samtykke til etablering av kirkelig fellesråd som omfatter flere kommuner. I kommuner med særlig mange sokn kan Kirkerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet også foreta andre tilpasninger av bestemmelsene om kirkelig fellesråd.

For å fremme hensiktsmessige organisasjonsformer og en hensiktsmessig oppgavefordeling i og mellom soknene kan Kirkerådet godkjenne forsøk som avviker fra kirkeordningens bestemmelser om organiseringen av soknets organer i kommuner med mer enn ett sokn, oppgavefordelingen mellom disse og deres sammensetning. Kirkerådet kan gi nærmere retningslinjer for forsøk etter denne bestemmelse.

Ved endringer i kommunegrenser eller sammenslåing av kommuner gjelder bestemmelsene i inndelingslova om økonomisk oppgjør i kapittel V og gjennomføring i kapittel VI tilsvarende for kirkelig fellesråd så langt det passer. Bispedømmerådet utøver den myndighet som i inndelingslova er lagt til Fylkesmannen.

§ 16. Menighetsrådets sammensetning

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. For de valgte medlemmer velges samtidig minst fem varamedlemmer. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før valget kunngjøres.

I kommuner med bare ett sokn kan kommunen velge ett medlem og ett varamedlem til menighetsrådet, som tiltrer rådet når dette behandler saker som i kommuner med flere sokn tilligger kirkelig fellesråd. Dette medlem kommer i tillegg til dem som velges etter første ledd.

Valgbar til menighetsråd og pliktig til å ta imot valg, er alle som har stemmerett ved valget og som vil ha fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og som ikke er fritatt.

Rett til å kreve seg fritatt for valg til menighetsråd har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten. Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Biskopen kan bestemme at en annen prest enn soknepresten skal være medlem av menighetsrådet. Biskopen bestemmer også hvordan prestene skal være varamedlemmer for hverandre.

Biskopen og prosten har rett til å ta del i menighetsrådsmøte, men uten stemmerett. Det samme gjelder soknepresten dersom vedkommende ikke er medlem av rådet. Menighetsrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.

§ 17. Uttreden av menighetsrådet i valgperioden

Den som taper valgbarheten til menighetsrådet i valgperioden, trer endelig ut av rådet. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra soknet for to år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.

Menighetsrådet kan etter søknad fritta, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter eller belastning kan skjøtte sine plikter i vervet.

Hvis det blir tatt ut siktelse eller tiltale mot et menighetsrådsmedlem for et straffbart forhold som er nevnt i straffeloven §§ 151 til 154, 170 bokstav b, 171 til 173, 208 til 211, 353, kapittel 27 eller 30, og forholdet er knyttet til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller kirkelig fellesråd, kan menighetsrådet vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort. Hvis det dreier seg om forhold som er nevnt i straffeloven §§ 151 til 154, gjelder ikke vilkåret om at forholdet skal være knyttet til utøvelse av verv eller tjeneste for menighetsrådet eller kirkelig fellesråd. Hvis et menighetsrådsmedlem dømmes for ett eller flere av de nevnte straffbare forholdene, kan menighetsrådet selv vedta at vedkommende skal tre endelig ut av rådet.

Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut, og de er valgt ved flertallsvalg, skal varamedlemmer tre inn i den nummerorden de er valgt. Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut, og de er valgt ved forholdsvalg, skal varamedlemmer fra samme liste tre inn i deres sted i den nummerorden varamedlemmene er valgt.

§ 18. Formene for menighetsrådets virksomhet

Menighetsrådet kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Nærmere regler om formene for menighetsrådets virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 19. Daglig leder av menighetsrådets virksomhet

Menighetsrådet kan bestemme at en av soknets tilsatte skal være daglig leder av virksomheten.

§ 20. Menighetsrådets oppgaver

Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, døpte gis dåpsopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.

Menighetsrådet har ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles i soknet.

Menighetsrådet avgjør om det skal tas opp offer eller foretas innsamling i kirken og forvalter de midler som blir samlet inn, bevilget eller gitt som gave til kristelig virksomhet i soknet, med mindre annet er fastsatt. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet. Avgjørelse om opprettelse av stillinger skal godkjennes av kirkelig fellesråd.

Menighetsrådet medvirker ved tilsetning i kirkelige stillinger etter de regler som gjelder til enhver tid.

Menighetsrådet innbyr minst en gang i året de tilsatte i soknet til å ta del i rådets drøftinger om menighetsforholdene og de oppgaver som foreligger.

Menighetsrådet forbereder og gir innstilling til avgjørelse i alle saker som legges frem for menighetsmøtet, jf. § 21, eller som menighetsmøtet selv tar opp.

Menighetsrådet gir hvert år menighetsmøtet en orientering om det kristelige arbeidet i soknet.

Menighetsrådet skaffer til veie de opplysninger og gir de uttalelser som kirkelig myndighet ber om.

§ 21. Menighetsmøtet

Menighetsmøtet består av de stemmeberettigede i soknet. Bare de som møter frem personlig, kan stemme. Også biskopen, prosten og soknepresten kan ta del i møtet, men bare stemme om de ellers er stemmeberettiget i soknet.

Menighetsmøtet kalles sammen av menighetsrådet så ofte det er påkrevd eller finnes ønskelig eller når minst 20 av soknets stemmeberettigede krever det.

Nærmere regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 22. Menighetsmøtets oppgaver

Menighetsmøtet avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken når Kirkemøtet har overlatt spørsmålet til menighetsmøtets avgjørelse. Menighetsmøtet avgjør også andre saker som etter nærmere bestemmelse av Kirkemøtet eller andre kirkelige organer blir overlatt til menighetsmøtets avgjørelse.

Før vedkommende myndighet treffer avgjørelse, skal menighetsmøtet gis anledning til å uttale seg om oppføring eller nedlegging av kirke og om deling, sammenslåing eller andre endringer i grensene for sokn.

For øvrig gir menighetsmøtet uttalelse når kirkelige myndigheter ber om det eller når menighetsmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

§ 23. Kirkelig fellesråds sammensetning

Kirkelig fellesråd består av:

- a) to menighetsrådsmedlemmer fra hvert menighetsråd i kommunen, valgt av det enkelte menighetsråd, og
- b) en prost eller annen prest oppnevnt av biskopen. Biskopen kan unnlate oppnevning dersom det er valgt inn en prest etter bokstav a.

I tillegg kan kommunen velge en representant.

Er det fem eller flere sokn i kommunen, velges bare ett menighetsrådsmedlem fra hvert menighetsråd.

Representantene velges sammen med et tilsvarende antall vararepresentanter for fire år.

Nærmere regler om valg av kirkelig fellesråd gis av Kirkemøtet.

Biskopen har rett til å ta del i fellesrådsmøte, men uten stemmerett. Fellesrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.

§ 24. Formene for kirkelig fellesråds virksomhet

Kirkelig fellesråd kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Kirkelig fellesråd skal ha en daglig leder av virksomheten.
Nærmere regler om formene for kirkelig fellesråds virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 25. Kirkelig fellesråds oppgaver

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for

- a) bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- b) anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,
- c) opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,
- d) anskaffelse og drift av kirkekontor,
- e) administrativ hjelp for prostens virksomhet nasjonalt og tilskudd til det,
- f) anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.

Kirkelig fellesråd foretar tilsetting av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Før tilsetting og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Kirkelig fellesråd kan bemyndige menighetsråd til å utøve tilsettingsmyndighet og andre arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet. Kirkelig fellesråd kan også tildele utvalg som nevnt i § 48 første ledd myndighet til å foreta tilsetting og treffe avgjørelser i saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte.

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, tilskudd til kirkelig virksomhet fra kommunen eller kirkens virksomhet nasjonalt og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene. Regler om budsjettordning, regnskapsføring og revisjon gis av Kirkemøtet.

Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd..

§ 26. Opptak av lån på soknets vegne

På soknets vegne kan det bare opptas lån når dette er godkjent av bispedømmerrådet.

På soknets vegne er det ikke tillatt å garantere for andres økonomiske forpliktelser eller stille eiendeler til sikkerhet for andres gjeld.

Kirkelig fellesråd plikter å treffe vedtak om betalingsinnstilling når et sokn på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld. Melding om slikt vedtak skal straks sendes bispedømmerrådet. Bispedømmerrådet iverksetter de tiltak som anses nødvendig.

Kapittel 4. Kirker

§ 27. Definisjon av og eiendomsrett til kirke

Med kirke menes i dette kapittel soknekirke eller kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, som er kirke fra gammelt av eller som etter kirkeordningens ikrafttredelse er godkjent som kirke av Kirkerådet.

Det skal være kirke i hvert sokn.

Kirkene er soknets eiendom, med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag. Soknene i en kommune kan i fellesskap eie kirker.

§ 28. Forvaltning av kirkene og begrensning av rådighet

Forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellesråd, med mindre annet er bestemt av departementet før kirkeordningens ikrafttredelse eller deretter av Kirkerådet.

Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. Kirkerådet kan likevel samtykke i salg når særlige grunner tilsier det.

Formuesrettigheter som er knyttet til en kirke, kan ikke skilles fra den. Fast eiendom som ikke er nødvendig for kirken, kan likevel avhendes med samtykke av bispedømmerådet.

Menighetsrådet fører fortegnelse over inventar og utstyr i soknets kirker. Anskaffelse og avhendelse av kirkens inventar og utstyr skal godkjennes av biskopen.

§ 29. Kirkefond

Kapital som er knyttet til en kirke, samles i et kirkefond. Fondet forvaltes av kirkelig fellesråd. Kirkerådet kan gi nærmere regler om forvaltningen. Avkastningen skal benyttes til kirkens drift og vedlikehold. Med bispedømmerådets samtykke kan avkastningen benyttes til andre kirkelige formål i soknet eller i andre sokn i kommunen.

Fondets kapital kan med bispedømmerådets samtykke benyttes til kirkelige formål i soknet eller i andre sokn innen kommunen.

Reglene i første og annet ledd gjelder ikke dersom noe annet følger av testamentariske eller andre særlige bestemmelser.

§ 30. Betaling for bruk av kirken mv.

For benyttelse av kirken til gudstjeneste eller annen oppbyggelse tas det ikke betaling. Det samme gjelder kirkelige handlinger som utføres i forbindelse med en gudstjeneste.

For benyttelse til andre formål eller kirkelige handlinger utenfor gudstjeneste kan kirkelig fellesråd kreve betaling etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser om bruk av kirkene.

§ 31. Oppføring av ny kirke mv.

Ny kirke skal bygges når en kirke er tilintetgjort eller på grunn av vesentlige mangler er ubrukt og ikke kan utbedres, når den under vanlige gudstjenester ikke gir tilstrekkelig plass for de kirkesøkende og ikke hensiktsmessig kan utvides, eller når det dannes et nytt sokn der det fra før ikke er kirke.

Ny kirke skal i kirkerommet ha sitteplass til en tidel av Den norske kirkes medlemmer i soknet. Det kreves likevel minst 200 og ikke mer enn 500 sitteplasser.

Når særlige grunner tilsier det, kan Kirkerådet gjøre unntak fra reglene i første og annet ledd.

Oppføring av ny kirke og nedlegging av kirke skal godkjennes av Kirkerådet. Det samme gjelder tomt til oppføring av kirke, tegninger, kostnadsoverslag og finansieringsplan.

Ombygging og utvidelse av kirke skal godkjennes av biskopen etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkerådet.

Kapittel 5. Regionale og nasjonale kirkelige organer

§ 32. Bispedømmerådets sammensetning

Bispedømmerådet består av:

- a) biskopen,
- b) en prest valgt av prestene i bispedømmet,
- c) en lek kirkelig tilsatt valgt av de leke kirkelig tilsatte i bispedømmet,
- d) sju andre leke valgt direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer ved flertalls- eller forholdsvalg,
- e) en nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, og en sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd og
- f) en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d), velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av ett. For medlemmene valgt etter bokstav b), c), e) og f), velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

Reglene i § 16 tredje og fjerde ledd og § 17 gjelder tilsvarende for bispedømmerådet.

§ 33. Formene for bispedømmerådets virksomhet

Bispedømmerådet kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Bispedømmerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Nærmere regler om formene for bispedømmerådets virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 34. Bispedømmerådets oppgaver

Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.

Bispedømmerådet utfører de gjøremål som det til enhver tid er pålagt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

Bispedømmerådet utfører de oppgaver som det etter avtale blir overlatt av det enkelte menighetsråd eller kirkelige fellelsråd.

§ 35. Kirkemøtets sammensetning

Kirkemøtet består av preses i Bispemøtet, medlemmene av bispedømmerådene og lederen av Samisk kirkeråd valgt etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

§ 36. Kirkemøtets oppgaver

Kirkemøtet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på saker av felles kirkelig karakter og ellers på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet innen Den norske kirke. Som øverste representative og besluttede organ i Den norske kirke fastsetter Kirkemøtet kirkens grunnlag og lære og alle liturgier og gudstjenstlige bøker i kirken. Kirkemøtet skal verne og fremme samisk kirkelig liv og ivareta Den norske kirkes økumeniske oppgaver og internasjonale samarbeid.

Kirkemøtet

- a) gir uttalelse i saker om vesentlige endringer i bestemmelsene i kapittel 3 i trossamfunnsloven,
- b) fastsetter retningsgivende planer og programmer for den kirkelige undervisning, diakoni, kirkemusikk og for økumenisk virksomhet,
- c) fastsetter kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for særskilte stillinger innen kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk,
- d) utfører de oppgaver det er gitt i trossamfunnsloven eller kirkeordningen.

Kirkemøtet kan uten hinder av bestemmelsene i kirkeordningen her godkjenne forsøk med valgperiode på to år og direkte valg til kirkelig fellestråd og bispedømmeråd. Nærmere vilkår for det enkelte forsøk fastsettes av Kirkemøtet.

Saker av læremessig karakter forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkemøtet. Saker som omhandler kirkens liturgier og gudstjenstlige bøker, skal være behandlet i henhold til reglene for saksbehandling i liturgisaker før endelig vedtak om ordninger fattes.

Hvis en tilråding etter fjerde ledd som har minst 2/3 flertall i Bispemøtet, ikke får flertall i Kirkemøtet, sendes saken tilbake til Bispemøtet. Ved annen gangs behandling i Kirkemøtet stilles krav om minst 2/3 flertall dersom vedtaket ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilråding.

Kirkemøtet kan delegerer sin myndighet til Bispemøtet, bispedømmerådene, biskopene, prostene og til Den norske kirkes klagenemnd.

§ 37. Kirkerådets sammensetning

Kirkerådet består av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester valgt av Kirkemøtet og en biskop valgt av Bispemøtet. For hvert medlem velges det ett personlig varamedlem.

Reglene i § 17 gjelder tilsvarende for Kirkerådet.

Nærmere regler for valg av Kirkerådet fastsettes av Kirkemøtet.

§ 38. Kirkerådets oppgaver mm.

Kirkerådet forbereder de saker som skal behandles av Kirkemøtet, og iverksetter Kirkemøtets beslutninger.

Kirkerådet leder kirkens arbeid på nasjonalt nivå.

Kirkerådet har ansvaret for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midlene som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig. Kirkerådet fastsetter regnskapet.

Saker av læremessig karakter hvor Kirkerådet er vedtaksorgan, forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkerådet. Saker som omhandler kirkens liturgier og gudstjenstlige bøker, skal være behandlet i henhold til reglene for saksbehandling i liturgisaker før endelig vedtak om ordninger fattes.

Hvis en tilråding etter fjerde ledd som har minst 2/3 flertall i Bispemøtet, ikke får flertall i Kirkerådet, sendes saken tilbake til Bispemøtet. Hvis Kirkerådets vedtak i andre gangs behandling ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilråding, oversendes saken til Kirkemøtet for avgjørelse. Reglene i § 36 femte ledd kommer da til anvendelse.

Kirkerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Kirkemøtet fastsetter nærmere regler for Kirkerådets virksomhet.

§ 39. Bispemøtet

Bispemøtet består av samtlige tjenestegjørende biskoper.

Bispemøtet skal utøve tilsyn med og pastoralt lederskap i Den norske kirke, ivareta kirkens lære og teologi og fremme enhet i kirken og med andre kirker.

Bispemøtet virker også for samordning av de gjøremål som etter gjeldende regler tilligger biskopene. Bispemøtet utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet og avgir uttalelse i saker som det blir forelagt av Kirkemøtet, Kirkerådet og Den norske kirkes klagenemnd.

Bispemøtet kan ikke binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner, med mindre det er særskilt bestemt i medhold av kirkeordningen.

Bispemøtet avgjør læreklager mot enkeltpersoner etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

Bispemøtet skal ha sekretær.

Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet.

§ 40. Klagenemndas sammensetning

Den norske kirkes klagenemnd består av følgende medlemmer:

- en leder som er eller har vært dommer i de alminnelige domstoler eller i Arbeidsretten,
- ett medlem som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap,
- ett medlem som har teologisk doktorgrad,
- ett medlem som er prest og har særlig kompetanse i kirkerett,
- ett øvrig medlem.

Klagenemndas medlemmer velges med et tilsvarende antall personlige varamedlemmer av Kirkemøtet på det første møtet i dets valgperiode. Blant medlemmene skal det være minst to personer av hvert kjønn og tilsvarende for varamedlemmene. Medlemmene velges for fire år.

Kirkemøtet velger leder av klagenemnda. Klagenemnda velger selv sin nestleder.

Utelukket fra å bli valgt inn i klagenemnda er biskoper, medlemmer av Kirkerådet og de øvrige sentralkirkelige råd, ansatte i den sentralkirkelige administrasjon samt ansatte i bispedømmeadministrasjonene.

§ 41. Klagenemndas oppgaver

Klagenemnda

- a) avgjør klager etter kirkeordningen § 46 annet ledd,
- b) avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av Kirkerådets direktør og assisterende direktør samt Bispemøtets generalsekretær,
- c) treffer vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av biskop,
- d) avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentliglova og
- e) utfører for øvrig de oppgaver den er pålagt av Kirkemøtet.

Klagenemndas avgjørelser kan ikke påklages.

Kirkemøtet gir nærmere regler om klagenemnda.

§ 42. Samisk kirkeråds sammensetning

Samisk kirkeråd består av:

- a) Samisk kirkeråds leder, valgt av Kirkemøtet,
- b) fire andre medlemmer, valgt av Kirkemøtet,
- c) en biskop, valgt av Bispemøtet.

I tillegg kan Sametinget oppnevne ett medlem med varamedlem. For hvert medlem skal det velges ett personlig varamedlem.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser for Samisk kirkeråd.

§ 43. Samisk kirkeråds oppgaver

Samisk kirkeråd for Den norske kirke er Kirkemøtets organ for samisk kirkeliv og har som oppgave å fremme, verne og samordne samisk kirkeliv i Den norske kirke.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser for Samisk kirkeråd.

§ 44. Ungdomsdemokrati i Den norske kirke

Den norske kirke skal ha en ungdomsstruktur bestående av regionale og nasjonale organer som skal gi unge i alderen 15–30 år mulighet til å medvirke i aktuelle saker regionalt, nasjonalt og internasjonalt i Den norske kirke.

I hvert bispedømme skal det være et ungdomsting og et ungdomsråd. På nasjonalt nivå skal det være et Ungdommens kirkemøte og et ungdomsutvalg.

Forslag til vesentlige endringer i denne paragraf skal forelegges Ungdommens kirkemøte. Kirkerådet fastsetter nærmere bestemmelser om organene etter annet ledd.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

§ 45. Rett og plikt til å delta i møte

Medlemmer av et kirkelig organ plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall.

Medlemmer som er til stede i et kirkelig organ når en sak tas opp til avstemning, plikter å stemme. Ved valg og vedtak om tilsetting er det adgang til å stemme blankt.

Medlemmer i et kirkelig organ omtalt i § 44 kan avstå fra å stemme.

§ 46. Prestenes, prostenes og biskopenes tjeneste

Ingen kan tilsettes som prest eller ordineres til prestedtjeneste i Den norske kirke uten å ha de kvalifikasjoner som fastsettes av Kirkemøtet.

Prest som gjør seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på ordinasjonsforpliktelsen, kan fratras retten til å utføre prestedtjeneste etter nærmere regler om saksbehandling og klageadgang fastsatt av Kirkemøtet.

Kirkemøtet fastsetter tjenesteordning og gir nærmere regler om vilkår mv. for prester, proster og biskoper.

§ 47. Adgang til å oppstille vilkår om medlemskap i Den norske kirke for tilsatte og ombud

Kirkelige ombud skal være medlem av Den norske kirke. Biskopen kan dispensere fra kravet når særlige grunner tilsier det. For nasjonale ombud er preses i Bispemøtet dispensasjonsmyndighet.

Ved tilsetting i kirkelige stillinger som inneholder et ansvar for kirkens lære, skal tilsettingsmyndigheten oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke i tråd med adgangen til dette i lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) § 9. Biskopen kan gi dispensasjon fra plikten til å oppstille slikt krav når særlige grunner tilsier det. Ved tilsetting i andre kirkelige stillinger skal tilsettingsmyndigheten vurdere om det er adgang til å oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke etter samme bestemmelse.

§ 48. Partssammensatt utvalg m.m.

I tilknytning til kirkelig fellelråd og menighetsråd som utøver arbeidsgiveransvar, skal det opprettes et partssammensatt utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de tilsatte og soknene eller soknet som arbeidsgiver. Hvis minst $\frac{3}{4}$ av de tilsatte ønsker det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger. Utvalget settes sammen av representanter for rådet og representanter for de tilsatte. De tilsattes representanter velges av og blant de tilsatte for to år av gangen. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for rådet. Rådet velger utvalgets leder og nestleder blant disse.

Representanter for de tilsatte har møte- og talerett i kirkelig fellelråd og menighetsråd samt i underutvalg oppnevnt av slikt organ når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom de tilsatte og fellelråd/menighetsråd som arbeidsgiverorgan.

Representanter for de tilsatte har ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse av forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikt, rettsvister med arbeidstakere eller oppsigelse av tariffavtaler.

Kirkelig fellelråd fastsetter selv nærmere retningslinjer for møterett etter annet ledd.

§ 49. Saksbehandlingsregler

Forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. For saker om ansettelse, oppsigelse eller andre personalsaker, kommer likevel bare forvaltningsloven kapittel II og III til anvendelse.

Vedtak i et kirkelig organ kan ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt. Vedtak etter offentleglova som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerrådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av bispedømmerrådet, kan påklages til Kirkerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av Kirkerådet, kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Om ugildhet gjelder reglene i forvaltningsloven kapittel II, med følgende særregler:

- a) Ugildhet inntreffer ikke ved valg til tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.
- b) Kirkelig tilsatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som ugild når saken behandles i et kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som kirkelig tilsatt i forhold til denne bestemmelse. Det samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av et organ for soknet.

Bokmål og nynorsk er likeverdige målformer og skal være likestilte skriftspråk i kirkelige organer. For kirkelige organer som opptrer på vegne av rettssubjektet Den norske kirke anvendes mållovas regler for statstjenesten for så vidt gjelder den administrative delen av virksomheten.

§ 50. Endringsregler

Forslag til endringer i bestemmelsene i kapittel 1 må fremsettes på det første, andre eller tredje kirkemøtet etter et valg. Det første, andre eller tredje kirkemøtet etter neste valg tar stilling til forslaget. Et vedtak om endring krever tilslutning fra to tredjedeler av Kirkemøtets medlemmer. Før Kirkemøtet tar stilling til forslag til endringer i bestemmelsene, skal forslaget ha vært gjenstand for en forutgående behandling i Bispemøtet etter nærmere regler gitt av Kirkemøtet.

Et vedtak om endring av § 36 fjerde og femte ledd, § 38 fjerde og femte ledd og § 50 krever tilslutning fra to tredjedeler av Kirkemøtets medlemmer.

Øvrige bestemmelser kan endres ved alminnelig flertall.

Votering

9/9

Vedtak

AU (Arbeidsutvalget) får i mandat å utarbeide svar og svare innen 15. desember. Svar sendes til fellesrådet på e-post. AU vurderer eventuelle innspill til endringer.

[Lagre]